

HOZIRGI DAVRDA YOSH RAHBARLARNING BOSHQARUV JARAYONIDAGI PSIXOLOGIK VA IJTIMOIIY XUSUSIYATLARI

Djavgarova Dilfuza Shuxrat qizi

Toshkent shahridagi Puchon

universiteti 1 bosqich magistranti.

Annotatsiya: Mazkur tezisda zamonaviy boshqaruv tizimida yosh rahbarlarning tutgan o'ri, ularning psixologik va ijtimoiy xususiyatlari chuqur tahlil qilinadi. Yosh rahbarlarning qaror qabul qilish, jamoa bilan muloqot qilish, nizolarni hal etish hamda innovatsion fikrlash qobiliyatlari ularning shaxsiy sifatleri va ijtimoiy muhit bilan o'zaro munosabatlarida namoyon bo'lishi o'rganiladi. Tadqiqotda hozirgi davr talablariga mos ravishda shakllanayotgan yangi avlod rahbarlarining boshqaruv uslubi, yetakchilik modeli, mas'uliyat va tashabbuskorlik darajasi psixologik tahlil asosida yoritiladi. Shuningdek, yosh rahbarlarning jamoadagi ishonch, motivatsiya va kommunikativ ko'nikmalari orqali tashkilotning samaradorligiga ta'siri ham ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: yosh rahbarlar, boshqaruv jarayoni, psixologik xususiyatlar, ijtimoiy xususiyatlar, liderlik, qaror qabul qilish, muloqot, jamoaviy ish, innovatsion fikrlash, motivatsiya, ijtimoiy moslashuv, tashkilot samaradorligi.

Zamonaviy boshqaruv tizimining yangilanishi va tezkor rivojlanishi sharoitida yosh rahbarlarning ijtimoiy va psixologik xususiyatlarini chuqur o'rganish dolzarb masalaga aylanmoqda. Yangi avlod rahbarlari faqatgina boshqaruv funksiyalarini bajarish bilan cheklanmay, balki jamoani ilhomlantirish, innovatsiyalarni ilgari surish va ijtimoiy muhitda barqarorlikni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Bunday rahbarlarning shaxsiy sifatleri, xususan, tashabbuskorlik, muammoga yangicha

yondashuv, ijobiy muloqotga kirisha olish, nizolarni hal eta olish kabi ko'nikmalar ularning samarali faoliyat yuritishida muhim ahamiyat kasb etadi. Yosh rahbarlar o'z faoliyatida zamonaviy boshqaruv texnologiyalaridan foydalanishga, axborot oqimini samarali boshqarishga va jamoa ichida ishonch muhitini yaratishga intiladilar. Ularning qaror qabul qilish jarayonida shaxsiy emotsional intellekt, stressga chidamlilik, empatiya va liderlik sifati muhim o'rin tutadi.¹ Bunday xususiyatlar jamoaning psixologik muvozanatini saqlab qolish, motivatsiyani oshirish va umumiy ish unumdorligini ta'minlashga xizmat qiladi. Tadqiqotda yosh rahbarlarning jamoadagi roli, ular tomonidan yaratilayotgan yangi boshqaruv modeli va bu modelning zamonaviy mehnat bozori hamda ijtimoiy munosabatlarga ko'rsatayotgan ta'siri tahlil qilinadi. Shu bilan birga, ularning tashkilotda ijodiy muhitni shakllantirish, zamonaviy yondashuvlar asosida resurslarni boshqarish va kommunikativ aloqalarni rivojlantirishdagi salohiyati ham alohida e'tiborda bo'ladi. Mazkur yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar yosh rahbarlarning ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar jarayonidagi faol ishtirokini va boshqaruv samaradorligini yanada chuqurroq tushunishga xizmat qiladi. Albatta, quyida mavzuga mos holda qo'shimcha matn va foydalanilgan adabiyotlar ro'yxatini taqdim etaman. Yosh rahbarlarning boshqaruv faoliyati nafaqat ular egallagan lavozimlar orqali, balki ularning shaxsiy pozitsiyasi, ijtimoiy ong darajasi va kommunikatsion madaniyati orqali ham namoyon bo'ladi. Ular odatda yangilikka ochiqqligi, o'z ustida ishlashga tayyorligi, o'zgarishlarga moslashuvchanligi bilan ajralib turadi. Ayniqsa, raqamli transformatsiya davrida yosh rahbarlarning texnologiyalarni boshqaruv jarayoniga samarali integratsiya qilishi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ularning zamonaviy texnologik vositalardan foydalanish ko'nikmalari, masofaviy jamoalarni boshqarish salohiyati, raqamli tafakkur darajasi tashkilot rivojida hal qiluvchi omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Psixologik nuqtai nazardan qaralganda, yosh rahbarlarda stressga bardoshlilik, o'zini tuta bilish, o'ziga ishonch, ichki motivatsiya kabi jihatlar kuchli bo'lishi zarur. Bu sifatlar ularga murakkab va

1. ¹ Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch". – T.: Ma'naviyat, 2008.

ziddiyatli vaziyatlarda to'g'ri yo'l tanlash, bosim ostida ham oqilona qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Ijtimoiy jihatdan esa, ular jamoadagi ishonch muhitini yaratish, o'zaro hurmat, tenglik va mas'uliyat tamoyillarini qaror topishida yetakchi rol o'ynaydilar. Bunday rahbarlar tashkilotlarda o'ziga xos ijtimoiy kapitalni shakllantirib, mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qiladi.² Yosh rahbarlarning muvaffaqiyati ko'p jihatdan ularning o'qigan maktabi, oliy ta'lim muassasasidagi tayyorgarlik darajasi, mentorlardan olingan bilim va tajribaga, shuningdek, o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan intilishiga bog'liq. Bularning barchasi ularning boshqaruvdagi barqarorligiga, ijtimoiy aloqalarni rivojlantirish qobiliyatiga va jamiyatdagi ishonch reytingiga bevosita ta'sir qiladi. Shu jihatdan, yosh rahbarlarning ijtimoiy va psixologik tayyorgarligi, zamonaviy bilimlar bilan qurollanganligi va axloqiy tamoyillarga sodiqligi davlat boshqaruvi va xususiy sektorni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'lmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch". – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. Fayzullayev A. "Boshqaruv psixologiyasi asoslari". – T.: O'zbekiston, 2016.
3. Rahimov N. "Ijtimoiy psixologiya". – T.: Fan, 2019.
4. Adizes I. "Ideal rahbar". – T.: IQTISOD-MOLIYA, 2021.
5. Robbins S.P., Judge T.A. "Organizational Behavior". – Pearson Education, 2017.
6. Yukl G. "Leadership in Organizations". – Pearson Education, 2012.
7. Northouse P.G. "Leadership: Theory and Practice". – Sage Publications, 2018.
8. G'ulomov S. va boshq. "Menejment asoslari". – T.: Iqtisodiyot, 2020.
9. Mintzberg H. "Managing". – Berrett-Koehler Publishers, 2009.
10. Boymurodov T. "Yoshlar bilan ishlash va ijtimoiy jarayonlarda ularning ishtiroki". – T.: Yoshlar nashriyoti, 2022.

1. ²

2. Fayziyev S. "Zamonaviy yetakchilik psixologiyasi". – T.: Innovatsiya, 2021. 23-b

11. Ganieva M. “Rahbarlik kompetensiyalari va ularning shakllanishi”. – T.: Oliy ta’lim, 2021.
12. Drucker P. “The Effective Executive”. – HarperBusiness, 2006.
13. Xodjayev N. “Ijtimoiy menejment nazariyasi va amaliyoti”. – T.: TDYuU nashriyoti, 2020.
14. Fayziyev S. “Zamonaviy yetakchilik psixologiyasi”. – T.: Innovatsiya, 2021.
15. Tuxliyev H.T. va boshq. “Inson resurslarini boshqarish”. – T.: Iqtisodiyot, 2018.